

ВІНОЧОК

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ДІТЕЙ

Ч. 8 (27). Львів, серпень 1934.

Додаток до „Правди“

Дитяча музика

В Лондоні, столиці Англії, недавно оснувалося товариство (клуб) дітей які вміють грати на ручній гармонії. Цей інструмент Англіїдці тепер дуже люблять.

ШКОЛА

5. Пригода із „Сорокатої Книжечки“.

„Ах, знову та школа” — сказав Івась, коли скінчилися вже літні вакації й треба було знову ходити до школи, в школі тихо сидіти й уважати, а вдома вчитися. „Щоби то вже раз цілком тої школи не

було, щоб вона пропала, щоб не треба було до неї ходити!”

Почув ті нарікання батько Івася тай каже: Шож, коли ти так не любиш тої школи, то не ходи. Я тебе силувати не

буду, а постараюся в пана учителя, щоб тебе від школи цілком звільнили.

— Ей, ви певно жартуєте, тату! — недовірював Івась своєму щастю.

— Ні, каже батько, не жартую. Ось зараз іду до пана учителя, щоб тебе геть виписав зі школи і кінець.

Зразу Івась почувався дуже щасливий. Утішений побіг він зараз до своїх найблизших товаришів, щоб розповісти їм, як то він уже не потребує більше ходити до школи. „Вже тепер — каже — ані подивлюся на книжки і сшитки. Нехай вони пропадуть!”

І деякі з його товаришів справді завидували Івасеві того „щастя”...

Першого дня Івась побіг до ліса. Майже цілий день не було його дома. Другий день просидів у городі, третього дня бігав по пасовищі, по сіножаттях і полях, а вже четвертого дня не знав уже куди побігти. Ліс, пасовище, город — усе те йому вже навкучило. Чим довше був він на волі й не ходив до школи, тим більша огортала його нудьга. З нудьги сів коло хати тай розгорнув свою книжку.

— Стій, каже батько. Хто не ходить до школи, тому й книжки не треба. Бігати можеш собі до схочу, але книжки читати тобі заборонюю.

Відложив Івась книжку і став думати про школу. Ось саме тепер там у школі перерва. Хлопці повибігали з клас і весело бавляться. „От, коби я там був між ними” — подумав Івась.

Другого дня по тім його нудьга ще збільшилася і росла з дня на день. Вкінці смого дня хлопчина не міг уже більше витримати. „Тату — став він просити — я таки пішовби до школи. Пустіть мене знову туди”.

— Іди — сказав батько — але тям собі, щоб на другий раз ліпше розважив, чого хочеш. Без заняття не годе чоловік жити. А твоїм заняттям тепер наука.

Івась немов наново на світ народився. Вхопив книжки і пігнав до школи зі всіх сил, немовби хотів наздігнати проганий час. Тої своєї пригоди він дуже соромився, але його сестричка Маруся і ту пригоду записала в Сорокату Книжечку.

А М І Н Ї

Один священик стрів раз на полі молодого пастушка і завів з ним розмову. Між іншим запитав його, чи він відмовляє молитви.

— Прошу отця, — відповів пастушок — я не відмовляю довгих молитов, бо ніхто мене їх не навчив. Родичі мої повмирали, коли я ще був малою дитиною. Чужі люди не дбали, щоби мене навчити молитов. Я лишився сиротою і став громадським пастухом, коли мав сім років. До школи я не ходив і не вмію читати, щоби бодай з книжки навчитися молитися. Але я молюся так, що часто серед дня повторюю слово „Аміль”..

— Якто? — спитав здивований священик.

— Прошу отця, я знаю, що то слово „аміль” значить „нехай так буде, нехай так станеться”... А мені говорили, що на світі є тисячі і тисячі священиків, монахів і монахинь, які відмовляють довгі молитви в своїх монастирях. Вони вміють добре молитися, а я, що не вмію молити-

ся, долучуюся до них і говорю до Господа Бога: „Аміль!” Нехай так буде! Вислухай, Господи, їх молитви! Я не вмію молитися, а жертвую Тобі, Господи, ті самі молитви як вони...

Священик подивляв то простеньке, щире серце молоденького пастушка і правдиву його побожність. („Голос Спасителя”, Йорктон).

ВІЙНА БУЗЬКІВ З ОРЛАМИ

Коло Бруси в Туреччині орел напав на гніздо бузька і хотів зрабувати йому діти. Негайно на поміч бузькові кинулося 200 інших бузьків, а на поміч орлові злетілося ще 60 орлів. Між орлами і бузьками розгорілася правдива війна. В бою впало 20 орлів і 12 бузьків. Орли покинули поле битви, але тримаються близько місця, де був бій. Всі бузьки також не відлітають з побоєвища.

ДІТИ, СПИТАЙТЕ РОДИЧІВ, ЧИ ВЖЕ ВИСЛАЛИ ПЕРЕДПЛАТУ НА „ПРАВДУ”

Свинка в гостях

Пан Баран-Баранівський і пані Бараниха справляли гостину для своїх приятелів і знайомих. Запрошених було багато: і ягнятка, і козлятка, і телятка. Були там також песики, котики та крілики. Самі порядні гості, саме найкраще товариство. Аж тут овечка каже до кізоньки: — Що це за звірятко, так гарно прибране і таке чемне? — Щось мені здається, що це мабуть свинка.

ба бути свинкою, щоби хрунькати? — Роби так, як другі: хочби ти навіть і пізнала свинку, то будь для неї чемна, бо інакше можеш образити господарів Баранівських. — Ми находимся в їх домі, а те звірятко є також їх гостем. — Для гостей треба бути чемним.

Зразу ціле товариство бавилося на подвір'ю, та в городі. Переганялися, співали, ловили одні других. Повно було го-

— Ей, де там! — каже кізонька — то якесь заморське звірятко. Це скорше малпочка. Не бачиш, яку сорокату сукню на собі має, а яку велику бинду завязала під шиєю. А скільки блискучих цяцьок навішала на себе. — Ні! так бо прибираються лиш малпочки. — Дежби свинка відважилася прийти між таких порядних гостей? — Чейже її зовсім не запросили сюди... Аж тут нараз щось захрунькало в товаристві: Хрунь, хрунь. — Всі зглянулися по собі, але вдавали, що буцімто нічого не чують. — А овечка знов шепнула до кізоньки. — Чуєш, хрунькає! — А я тобі кажу, що це таки свинка є між нами!

— Будь-же тихо! — Неодин не є свинкою — а хрунькає! — Чи зараз тре-

мону й веселости. Потім пані Бараниха попросила всіх до столу.

— Ах, чого там не було на тім столі? — Було всьо, чого лиш душа забажала. І всяка ярина: тут на тарілці капустаний листок, там бурячаний, тут жмінка конюшини. — А було теж і мясо. А якже! — Для кожного до вибору, що хто любить. Повні полумиски, аж стіл угинався. — Товариство з веселим гомоном засіло за стіл. А ще ніхто з гостей не вспів поглянути на страви, як сталася річ страшна і несподівана. Нараз те, ніби заморське звірятко, сперлося передними ногами на стіл і показалося, що ноги брудні і закінчені звичайними ратицями. А зпоміж биндів і цяцьок висунулося величезне рило. Це рило, не чекаючи принуки, при-

тягнуло перед себе найбільший полумисок зі стравою тай почало голосно цьмакати і розпацькувати страву на всі боки. — А як рило вже добре піділо собі — то перевернуло порожний полумисок до гори дном, так, що решта страви і юшки потекла по чистеньким обрусі.

ли — що це була звичайна собі свинка.

Баранівські остовпіли і не знали що мають робити з таким „милим” гостем. Вкінці Бараниха таки не видержала і сказала:

— Любі гості, прохаю вас вибачення. Бачите тепер самі, яке то звірятко,

Гості зглянулися по собі. Ніхто не починав їсти. Всі дивилися, що з того буде. А коли те звірятко вкінці, по скінченій їді, перевернуло полумисок і сперши на стіл почало хропіти — всі пізна-

зовсім непрошене, знайшлося між нами. Хто привик дома, наївшись, цебрички до гори дном перевертати, той і в гостях таке робить!

Галя.

ЧИТАЙТЕ, ДІТИ!

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ. Під кам'яним дахом. Комедія у 2 діях. Львів 1934. Накладом Т-ва „Просвіта“. 8-ка, стор. 32.

Бувший актор і письменник та редактор католицького щоденника „Руслан“ написав ту театральну штуку ще в 1908 р. Тепер видала її „Просвіта“ у Львові. Це гарний образок із передвоєнного галицького життя нашого галицького села, легкий до виставлення на сільській сцені.

МИКИТА МАГИР. Казка про золоту рибку. Образки М. Фартуха. Львів, 1934. Вид. „Світ Дитини“. 8-ка, стор. 32. (Діточа Бібл. ч. 8).

Це гарна віршована казка для наших дітей, прикрашена малюнками. „Хоч то казка-небелиця, то нам з неї треба вчитися: що чекати не треба, аж нам доля впаде з неба. Хто здобуде щось без трудів, той вдоволений не буде. Щоб вдоволення все мати, треба долю добувати“. Отсе моральна наука із тої казки.

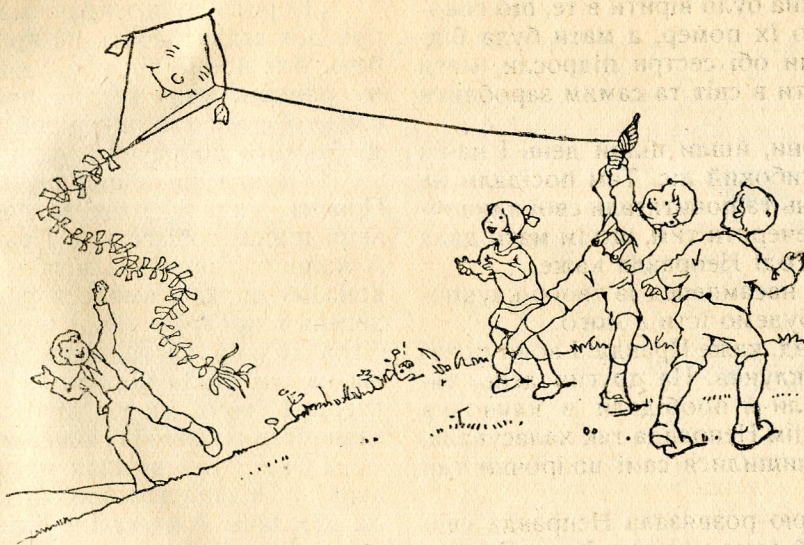
ВІНОЧОК

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ДІТЕЙ

Ч. 9 (28). Львів, вересень 1934.

Додаток до „Правди“

Пускаймо „сокола“

Вже осінь надходить,
Вже пусто довкола,
Ходімо на поле,
Пускаймо „сокола!“
Івась і Богданко,
Дмитрусь і Марійка —
Біжать на горбочок,
Ціла компанійка.

Івась розбігаєсь,
„Сокола“ пускає,
І нитку довгеньку
З клубка розвиває.
А „сокіл“ радіє,
Весело сміється,
В повітря шепоче,
Під хмари несеться.

О. П.

ЧОМУ ДЕНЬ СТАЄ КОРОТШИЙ

Сиділи разом у вечірній заправі День і Ніч. День говорив: Двацять четверо дітей це трохи за багато. Якби ними розділитися. Ти 12 і я 12. Тай се хіба не надовго. Але піклуватися довгий час 12-ма дітьми тебе, слабу жінку втомилоби. Тож як настане літо, візьму я з них собі біль-

шу пайку під опіку. І вже ними радіюся, тими маленькими. Додам їм сонця і тепла, квітів та овочів, забав і веселощів. А часом теж пушу на них зливу, прожену їх дикими вітрами і потрясу їх громом. Радо бачу, коли діти дістануть трохи прочухана, то їм здорово!

Ніч нічого не відповіла. Та коли вже сонце почало ходити по небі в смутку, коли батькові Дневі клалася осіння мряка на плечі як розвійна одежа, а він знеохочений тратив несвідомо одну дитину за другою, тоді йшла за ним мати Ніч та

визбирувала дітей. А як настала зима, а з нею довга пільма і докучливі морози, прибиравала вона вже повний подолок тих дітей і була коло них від вечора до ранку. (З чеського).

Казка про Правду і Неправду

Було собі раз дві сестри. Одну звали Правда, а другу Неправда. Правда все говорила, що справді було, і була сама добра для всіх. Але Неправда була недобра і не можна було вірити в те, що говорила. Батько їх помер, а мати була бідна. Тож коли обі сестри підросли, мати казала їм піти в світ та самим заробляти на себе.

Ішли вони, йшли цілий день і наніч зайшли в глибокий ліс. Там посідали на звалений пень та повитягали свої клуночки, щоб повечеряти тим, що їм мати дала на дорогу. Тоді Неправда каже:

— Їймо насамперед із твого клуночка, а потім будемо їсти з мого.

— Гаразд, каже Правда. І вони повечеряли з її клунка. На другий день, також посідали й пообідали з клуночка Правди, причім Неправда так халасувала, що Правді лишилися самі шкірочки тай округинки.

На вечерю розв'язала Неправда свій клуночок тай сама вечеряє. Коли Правда впоминалася за свою пайку, то сестра не дала їй нічого, ще й висміялася, мовляв, чого була така дурна. Та коли Правда почала дорікати Неправді і сказала: „ти звешся Неправда і твоя вдача брехлива”, та видряпала Правді очі й пішла сама в світ.

Сидить Правда на пеньку сліпа і не знає, що їй робити. Вона йшла наомацьки тай натрапила на якесь дерево. По запаху пізнала, що це липа. Вона вилізла на те дерево, щоб там переночувати. „Коли стануть співати пташки, то це буде знак, що то день. Тоді я злізу та спробую йти далше”. Аж тут чує, що під дерево прийшов якийсь звір, пізніше другий а відтак третій і четвертий. Були це Медвідь, Вовк, Лис та Заяць, котрі прийшли повечеряти під деревом, бо кождий

із них приніс собі якусь добучу. Повечерявши, почали балакати.

Слухає Правда, що говорить Медвідь:

„Король цього краю має такі слабкі очі, що ледви бачить на крок перед собою. Але колиб він прийшов під цю липу ранком, коли ще на листях роса, і взяв тої роси тай потер собі нею очі, тоді бачивби добре як і всі інші люди”.

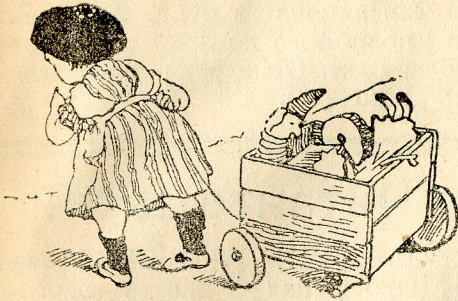
І багато ще інших річей довідалася Правда, сидючи отак на дереві. Відтак звірі пішли собі геть, а Правда заснула. А коли пташки зачали голосно співати, вона збудилася, змілася россою з листя дерева і прозріла. Тоді чим скорше побігла до короля та розповіла йому про лік на очі. Коли король за її радістю видужав і бачив, як усі інші люди, тоді з вдячності оженив із Правдою свого сина.

Гучне було весілля на королівськім дворі, а Правда як молода була тепер дуже щаслива. Аж тут іде бідна жебрачка в лахмітті і просить милостині. Пізнала в ній молода свою недобру сестру Неправду та не пімстилася на ній за свою кривду, лиш порадила, щоб робила так, як і вона, щоби пішла до тої липи в лісі, де вона сиділа, і як почує, щось доброго для себе, нехай те робить, а буде також щаслива.

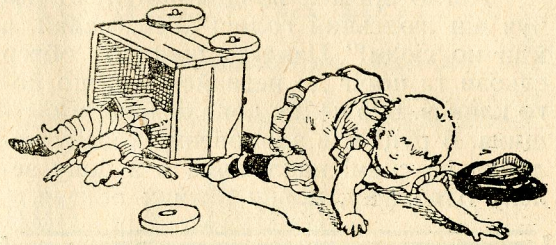
Пішла Неправда до того дерева, вилізла, сіла і чекає. І знову прийшли туди на ніч Медвідь, Вовк, Лис та Заяць. Перший почав говорити Медвідь: „Хтось підслухав нашу розмову, бо оце король уже бачить добре. Треба нам тримати язик за зубами, бо видко те дерево має вуха... Добраніч!” І звірі розійшлися кожний в іншу сторону.

Так Неправда нічого не довідалася, а все тому, що так звалася і така була брехлива її вдача. (З англійського).

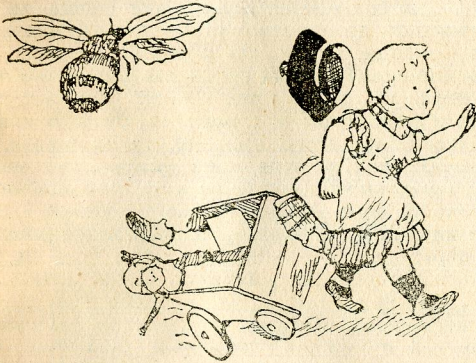
Небезпечна пчола

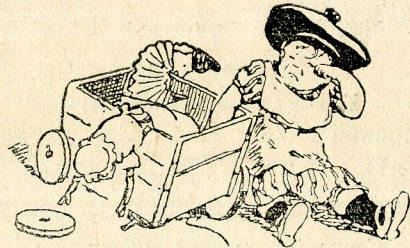
Весела Ганечка мала
На прохід, скачучи, пішла
І з кльовном везла свою лялю.
Аж бачить — там пчола летить

Спіткнулась раптом тай упала...
Перевернувся враз візок,
Упала ляля й „дурачок”
А Ганя сіла й заридала...

І грізно в повітрі брентить:
— Уколю, вжалю вас без жалю!

Потім ледви домів прийшла
І розповіла все „зкінця”
Яка та пчілка є злослива.
Та батько каже: — Цить мала!
Не завинила тут пчола —
А ти — що дуже боязлива...

Історія доброго хлопця

Будьте всі! **однодушні, спочуваючі,
братолубиві, милосердні, смирні...**

З І. Соборного Послання св. Ап. Петра, 3,8

Батько Павлуся мешкав серед великого, густого ліса, бо був лісничим і мусів пильнувати для свого пана ліса та дичину. Малий Павлусь тай його сестричка Маруся не ходили до школи, бо до міста було далеко. Читати писати й рахувати вчила їх мама, а Маруся мусіла ще вчитися шити та робити всякі ручні жіночі роботи. Зате Павлусь дуже часто ходив зі своїм батьком по лісі, де також

багато навчився. Можна сказати, що він знав багато більше ніж міські діти, бо батько хотів і його вчити на лісничого. Дуже скоро знав Павлусь, як називається в лісі кожне дерево, кожний кущ, кожна рослина. Знав також, які птиці гніздяться на гілках дерев, які звірі бігають по лісній гущавині, різні комахи, гади та інших мешканців ліса. Але не те було в ньому найкраще, що він так багато знав, лише те, що мав добре, спочутливе серце, що кожному сотворінню бажав лиш добра і не хотів робити зла.

Одного разу літом Павлусь сам саміський ішов густим лісом. Та сим разом його не тішив ані спів лісових пта-

шин, ані пестрі метелики, що літали над лісною стежкою, ані блискучі хрущики, що перестрибували з куща на кущ. Він ішов сумний, звівши голову, а з його очей котилися сльози та тихо капали на зелений мох.

Нагло зпоміж найдикішої пущі почув він людський голос: „Гей, малий, а йди но сюди!“ Павлусь швидко обтер сльози та побіг до незнайомого, що його кликав. Був це ще доволі молодий мущина. В руці мав здоровенну ковану палицю, на спині напечник, а з боку зелену бляшанку, повну ріжних ростин.

Юлій Верн

„Плесом Амазонки“

Мандрівнича повість в 2 томах

Ціна 6 зл.

Книжка незвичайно цікава.

Головний склад: Вид. „Світ Дитини“
Львів, вул. Зіморовича, 3.

— Слухай, малий приятелю, — відзивався незнайомий — оце вже дві години блукаю і ніяк не можу вийти з того ліса на дорогу. Чи не знаєш ти, хлопче кудюю мені вийти на шлях до Колодіївки?

— О, дуже радо. Ходить лиш, пане, зі мною, а за дві години будемо на тій дорозі.

— Невже ти хочеш аж так далеко йти зі мною?

— Чомуж ні? Чейже ви, пане, самі туди не трафите. Ходім.

— Ти добрий хлопець, — сказав незнайомий і пішов за Павлусем. По двох годинах вони опинилися на краю ліса і показалася дорога. Незнайомий хотів дати Павлусеві гроші за його труд, але Павлусь відмовився прийняти.

— То скажи мені хоч, просив незнайомий, як маю тобі віддячитися?

— Ніяк, — сказав Павлусь. — Або, коли вже хочете, то помоліться за мою сестричку, котра бідняжка лежить тепер дома смертельно хора.

— Так і кажи — закликав незнайомий. Ведиж мене до твоєї сестрички, а може вдасться мені її виратувати.

Павлусь думав, що почув голос із неба. Він вхопив за руку незнайомого пана і повів його до дому свого батька, на лісничівку. (Далі буде в жовтневім числі „Віночка“).

Читайте діти!

ВОЛОДИМИР ХРОНОВИЧ. Іванків день. (Оповідання з життя сільського школярика). Образки Е. Козака. Діточа Бібліотека, книжечка 158. Львів, 1934. Накладом Видавництва „Світ Дитини“.

Отсе нова книжечка „Діточої Бібліотеки“. Як уже знаголовку книжечки бачимо описано тут що пережив малий школяр Іванко в одному дні. Від ранку, коли тільки малий Іванко протер очі аж до сну в ночі. Бачимо тут Іванка, як він збирається до школи, які по дорозі в школу мав пригоди, як сидить у школі, на павзі, як розумно судить він як суддя товаришів, що провинилися проти шкільного ладу. Такі самі пригоди з поворотом зі школи до дому. Здавалосяб звичайні дитячі пригоди, та як цікаво, як живо описані! Кожна мала читачка, чи малий читач напевно прочитає це миле оповіданнячко з захопленням. Малий Іванко розумний і добрий хлопчина, та заразом живий, непосидючий, от через те робить не одно таке, чого приходить йому опісля жалувати. Оттак діти з живого приміру вчать, як їм треба поводитися. Гарна, мила, пожиточна книжечка. Повинна знайти в кожній дитинячій бібліотеці, а й батьки повинні придбати їх для своїх діточок. Тай старший може з неї чимало навчитися, як розуміти дитячу душу, як її вести треба. Неодна мати може навчитися від Іванкової матери, звичайної селянки, та розумної й доброї, як поводитися з своїми діточками.

Юлій Верн: ПЛЕСОМ АМАЗОНКИ („La Jangada“). Мандрівнича повість для молоді в 2 томах. На українську мову переклав Мирослав Капій. Ілюстрації П. Бенетта. Львів, накладом Михайла Таранька 1934. Сторінок 168 + 120, 8°. Ціна за обидва томи разом 6 золотих.

Повісти Юлія Верна здавна любить молодь. Його повісти не тільки займають і розбуджують уяву молоді, вони zarazом зазнайомлюють її в легкий, приступний спосіб із різними ділянками знання, а рівночасно виховують. На жаль ще багато Вернових повістей не перекладено на нашу мову. Перекладом цієї повісти збагачує її накладка Михайла Таранька. Та повість повинна знайти всюди в руках нашої молоді. Невеликий наклад книжки повинен як найскоріше розійтися.

ЯВ.